

درس پنجم

درس پنجم

نکته مهم	پاسخ
<p>مقایسه نظام حکومت از انقلاب مشروطه را با خواست‌های ایرانیان از انقلاب مشروطه: خرداد ۹۹</p>	<p>نظام حکومتی ایران تا پیش از انقلاب مشروطه، پادشاهی مطلقه و استبدادی بود و شاه در رأس هرم قدرت قرار داشت و از اختیارات نامحدود برخوردار بود. انمره (به مفهوم استبداد و قدرت مطلقه اشاره شود کافی است). در این شرایط مردم ایران با انقلاب مشروطه خواهان تغییر شیوه اداره کشور شدند و درصدد برآمدند که حکومت خودکامه قاجار را به سلطنتی مشروطه در چارچوب قانون و تحت نظارت نمایندگان خود در مجلس شورای ملی درآورند. (به مفهوم حکومت سلطنتی مشروطه و قانون و مجلس اشاره شود کافی است).</p>
<p>قسمت‌هایی که توسط روسیه و انگلستان در از ایران جدا شد:</p>	<p>روس‌ها: کل قفقاز در شمال غربی و منطقه ماوراء النهر در شمال شرقی انگلستان: ایالت‌های هرات و قندهار؛ و بخش بزرگی از بلوچستان</p>
<p>نتایج نهضت تنباکو:</p>	<p>علاوه بر لغو قرارداد توتون و تنباکو، قدرت و رهبری روحانیون شیعه را در صحنه سیاسی کشور آشکار کرد و آسیب‌پذیری استبداد داخلی و استعمار خارجی را در برابر اراده ملت نشان داد.</p>
<p>روزنامه‌های عصر قاجار:</p>	<p>روزنامه‌های چاپ داخلی: ۱- دولتی: کاغذ اخبار، وقایع اتفاقیه، شرف و شرافت کاغذ اخبار اولین روزنامه ایران بود که توسط میرزا صالح شیرازی انتشار یافت. ۲- غیردولتی: تربیت، ادب مشهورترین روزنامه‌های فارسی زبان که در خارج از کشور چاپ و وارد ایران می‌شدند: عروه الوثقی - اختر - قانون - حبل المتین - حکمت - ثریا</p>

درس پنجم

نکته مهم	پاسخ
مهاجرت صغری و درخواست‌های مهاجران	مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحصن در صحن حضرت عبدالعظیم به مهاجرت صغری مشهور است. مهاجرت صغری، اولین مرحله‌ی اتحاد نیروهای ضد استبداد بود. درخواست‌ها: ۱- ایجاد عدالت خانه در همه‌ی شهرها، برای رسیدگی به شکایت‌های مردم و برقراری عدالت در جامعه. ۲- عمل به قانون اسلامی، به طور دقیق و به دور از ملاحظه‌های شخصی.
درخواست‌های مهاجران در مهاجرت کبرا: دی ۹۹	۱- برکناری عین الدوله از صدارت ۲- فراهم کردن زمینه برای بازگشت مهاجران به تهران ۳- ایجاد عدالت خانه ۴- تشکیل دارالشورا (مجلس نمایندگان).
مهم‌ترین دشواری‌های اساسی نظام مشروطه در دوره محمدعلی شاه:	۱- تدوین متمم قانون اساسی و شدت گرفتن اختلاف‌ها ۲- خودداری محمدعلی شاه از امضای متمم قانون اساسی ۳- دخالت‌های روسیه و انگلستان در نهضت مشروطه
علل مخالفت روس‌ها با نهضت مشروطه ایران:	۱- جلوگیری از نفوذ انگلیس در نهضت مشروطه ۲- کمک به محمدعلی شاه که طرفدار روس بود ۳- پیش‌گیری از قیام‌های ملت‌های قفقاز برای گرفتن آزادی
علل حمایت انگلیس از نهضت مشروطه ایران:	۱- افزایش اعتبار خود در ایران برای به دست آوردن موقعیتی بهتر از روسیه ۲- به قدرت رساندن مهره‌های انگلیسی در دستگاه حاکم و مجلس ۳- محافظت از هندوستان و سایر مستعمرات انگلستان در منطقه

درس پنجم

نکته مهم	پاسخ
علت امضای قرارداد ۱۹۰۷ میان روسیه و انگلستان و تصمیمات آن:	علت امضای قرارداد: حضور آلمان به عنوان یک قدرت جدید در صحنه سیاست جهان بود. با در خطر قرار گرفتن مستعمره های روس و انگلیس در جاهای دیگر دنیا، توسط استعمارگر جدید یعنی آلمان. تصمیمات: تقسیم ایران به سه منطقه شمال (روسها)، جنوب (انگلیس)، مرکز (بی طرف)
علت و بهانه محمدعلی شاه برای به توپ بستن مجلس: دی ۹۷	علت قرار دادن منطقه بی طرف: دو دولت تا حدودی از یکدیگر فاصله بگیرند و از برخوردهای احتمالی بین آنها، جلوگیری شود. محمدعلی شاه در یکی از خیابان های تهران مورد سوء قصد قرار گرفت، ولی آسیبی ندید
استبداد صغیر: دی ۹۹	بعد از به توپ بستن مجلس توسط محمدعلی شاه که باعث انحلال مجلس شورای ملی شد و بار دیگر استبداد برقرار شد. این دوره که حدود یک سال طول کشید را استبداد صغیر می گویند
ویژگی های دوره دوم مشروطه:	۱- اختلاف های شدید بین طرفداران مشروطه ۲- مداخله های آشکار و سلطه گرانه ی روس و انگلیس در سر نوشت ایران

درس پنجم

نکته مهم	پاسخ
اندیشه احزاب «اعتدالیون» و «دمکرات ها»	اعتدالیون: اعتدالیون مذهب را سدی محکم در برابر ظلم و بی عدالتی می دانستند و اجرای شریعت را در دستور کار قرار داده بودند. سید محمد طباطبایی و سید عبدالله بهبهانی از اعضای سرشناس این حزب بودند. دمکرات ها: دمکرات ها به رهبر سید حسن تقی زاده بر جدایی دین از سیاست تأکید می ورزیدند تا مشروطه را از جنبه ها دینی تهی کنند و نهضت را از آرمان های اصیل آن دور سازند.
درخواست های روسیه در ماجرای مورگان شوستر:	۱- اقدام های مورگان شوستر متوقف واو از ایران اخراج شود. ۲- بدون موافقت روس و انگلیس، از استخدام اتباع خارجی در ایران، خودداری شود. ۳- هزینه ی لشکر کشی قوای روسیه به ایران را، دولت پرداخت کند.